

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑ.

Συνιστάμενον ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παροσχὸν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὁμογενείας καὶ ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἐκωνταννουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμά ἄριστον καὶ χραιομύτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΕΑ	
Ἐσωτερικὸν	Ἐξωτερικὸν
Ἔτησίαι 30. 12.—	Ἔτησίαι 40. 15.—
Ἐξέμνηνος 6.50	Ἐξέμνηνος 8.—
Τριμηνίος 2.50	Τριμηνίος 4.50

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐπίκαιον μηνῶς.

Περίοδος Β'.—Τόμος 26ος

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΡΥΘΗ ΤΩ. 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΒΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 14 Σεπτεμβρίου 1919

ΤΙΜΗ Ε-ΑΙΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 30. Ἐξωτερικ. λεπ. 36

Θέλλει ερωτησόμενον ἐπὶ τὴν ἐπίσημ. λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐθνομίτου δ. 35, κατὰ τὸ Βασιλειῶν

Ἔτος 41ον.—Ἀριθ. 42

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ HECTOR MALOT

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίαν]

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'. (Συνέχεια)

— Πρόσεχε! ἐξακολούθησε ἂν γλυπτήσης, μὴ ἀφεθῆς νὰ πέσης ὡς κάτω. Κρατήσου ἀπ' οἴσου μπορεῖς.

Δὲν εἶχα ἀνάγκη ἀπ' αὐτὲς τίς συμβουλές γιὰ νὰ συγκινηθῶ, γιὰτὶ ποτὲ δὲν ἀφίεται κανεὶς, χωρὶς κάποια συγκίνηση, τὸ φῶς γιὰ τὸ σκοτάδι, τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς γιὰ τὰ βάθη τῆς. Μιὰ στιγμή, ἀπὸ ἐυστικό, γύρισα πίσω μου. Μὰ εἶχα μὴ προχωρήσει ἀρκετὰ στὴ στοὰ κι' ἡμέρα, στὴν ἀκρὴ τοῦ μακροῦ καὶ σκοτεινοῦ ἐκείνου σωλήνα, δὲν ἦταν παρὰ μιὰ σφαῖρα ἀσπρῆ, ὡς φεγγάρι σὲ μαῦρο κι' ἀνώτερο οὐρανὸ. Ντράπηκα γιὰ τὸ μηχανικὸ αὐτὸ κίνημά μου, ποὺ δὲν ἐβάσταζε παρὰ ὅσο μιὰ ἀστραπή, κι' ἐξακολούθησα νὰ περπατῶ πίσω ἀπὸ τὸν θεοὺ Γάσπαρο, χωρὶς νὰ ἔκλαυτον.

— Τὸ νεῦ σου! μοῦ εἶπε σὲ λίγο. Ἡ σκάλα.

Ἦμαστέ μπροστὰ σὲ μιὰ μαύρη τρύπα καὶ στὰ βάθη τῆς, τὰ καταμέτρητα γιὰ τὰ μάτια μου, ἔβλεπα νὰ κινουῦνται ἕνα σωρὸ φῶτα. Ἦταν οἱ λυχνίες τῶν ἐργατῶν, ποὺ εἶχαν καταβῆ πρὶν ἀπὸ μᾶς στὸ ἀνθρακωρυχεῖο. Οἱ συνομιλίαι τους ἔφθαναν ὡς ταυτιά μας ὡς ὑπόκωφος ψίθυρος, ποὺ μᾶς τὸν ἔφρανε ἕνας χλιαρὸς ἀέρας. Κι' ὁ ἀέρας αὐτὸς εἶχε μιὰ παράξενη μυρωδιά ποὺ πρῶτη φορὰ τὴν αἰσθανόμουν: κάτι ὡς σπύρα καὶ ὡς αἰθέρας.

Ἦστερ' ἀπὸ τὴ σκάλα, ἀνεμόκαλος. Κι' ἔστερ' ἀπ' αὐτὲς, ἄλλη μιὰ σκάλα.

— Φθάσαμε στὸ πρῶτο! μοῦ εἶπε ὁ θεός.

Ἦμαστέ σὲ μιὰ μεγάλη στοὰ, μὲ ἴσους τοίχους καὶ μὲ θόλο. Δὲν ἦταν πρὸ ἀψηλὴ ἀπὸ τὸ ἀνάστημα ἑνὸς ἀνθρώπου· σὲ μέρη-μῆρ ὅμως ὁ θόλος χαμηλῆκε καὶ, γιὰ νὰ παρῆται κανεὶς, ἔπρεπε νὰ σκύβῃ. Κάτω ἦταν στρωμέναι γραμμῆς σιδηροδρόμου καὶ ὀπίκα τους ἔτρεχ' ἕνα ποταμάκι.

— Τὸ ποταμάκι αὐτὸ, μοῦ ἐξήγησε ὁ θεός, ἀπὸ τὰ νερά ποὺ ἀναβλύζουν ἐδῶ-μέσα, ἐνάνεται μὲ ἄλλα, κι' εἶχα μαζί πέφτουν σὲ μιὰ δεξαμενὴ. Χίλια ὡς χίλια διακόσια κυβικὰ μέτρα νερὸ χύνει καθε-μέρα ἡ ἀντλία στὸν Διδόνα. Ἄν ἡ ἀντλία σταματοῦσε, τὸ ἀνθρακωρυχεῖο θὰ πλημμύριζε ἀμέσως. Ἄλλωστε αὐτὴ τὴ στιγμή εἶμαστέ ἀκριβῶς κάτω ἀπ' τὸν Διδόνα.

Κι' ἐπειδὴ, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, ἔκαμα ἕνα κίνημα, ὁ θεός Γάσπαρος ἔβαλε τὰ γέλια.

— Σὲ βάθος πενήντα μέτρων, μοῦ εἶπε, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ σὲ πνίξῃ.

— Κι' ἂν ἔκανε καμμιὰ τρύπα;

— Δὲ βαριέσαι! Οἱ στοὲς περνοῦν καὶ ξαναπερνοῦν δέκα φορές κάτω ἀπ' τὸ ποτάμι. Ὑπάρχουν ἀνθρακωρυχεῖα ποὺ ἔχουν φόβος κι' ἀπὸ πλημμύρα. Μὰ ὄχι τοῦτο ἐδῶ.

Ὅταν φθάσαμε στὸ μέρος τῆς ἐργασίας μας, ὁ θεός Γάσπαρος μοῦ ἔδειξε τί ἔπρεπε νὰ κάνω κι' ἔμα γέμισε τὸ βαγονάκι μας κάρβουνο, τὸ ἔσπρωξε μαζί μου ὡς τὸ πηγάδι, γιὰ νὰ μάθω.

Καλὰ μοῦ ἔλεγε ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν ἦταν καθόλου δύσκολη. Καὶ τὸ πιὸ ἀμάθηγο παιδί μπορούσε, σὲ λίγες ὥρες, νὰ μάθῃ νὰ τὴν κάνῃ καλούτσικα. Δύναμη μόνον ἤθελε, μὰ εὐτυχῶς ποὺ ἤμουν ἀρκετὰ δυναμωμένος ἀπὸ τὴ ζωὴ ποὺ ἔκαμα τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ προπάντων ἀπὸ τὸ τρίμηνο ταξίδι μου. Ἦτσι τὰ κατάρφια χωρὶς νὰ δειχθῆ μούραση κι' ὁ θεός Γάσπαρος εἶπε πῶς ἤμουν καλὸ παιδί καὶ μπορούσα νὰ γίνω μιὰ μέρα καλὸς ἐργάτης.

Μ' ἂν εἶχα μεγάλη ἐπιθυμία νὰ κατεβῶ στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, δὲν εἶχα ὅμως καμμιὰ ὄρεξη νὰ μείνω. Παρῆρεια αἰσθανόμουν, ὄχι κλίση. Ἡ ζωὴ μου ὡς τώρα ἦταν ὀλωσθίου διαφορετικὴ κι' εὐρισκα πολὺ μελαγχολικὲς τίς ὥρες ποὺ ἔσπρωχνα τὸ βαγονάκι μου στὶς ζοφερὲς στοὲς τοῦ ἀνθρακωρυχείου, χωρὶς ἄλλο φῶς ἀπὸ τὴ λυχνία ποὺ κρατοῦσα, χωρὶς ἄλλον ἤχο ἀπὸ τὸ μακρινὸ κτύπημα τῶν βαγονιδίων, ἀπὸ τὸ μουρμούρισμα τοῦ νεροῦ στὰ ρυάκια καὶ κάπου-κάπου ἀπὸ τίς κανονιῆς τῶν φουρνιέλλων, ποὺ καθὼς ἀντηχοῦσαν στὴν πένθημη ἐκείνη σιωπὴ τὴν ἔκαναν πρὸ πένθημῆ ὑστερα...

Ἐπειδὴ εἶναι μεγάλος κόπος τὸ ἀνεδοκατέβασμα, οἱ ἐργάταις μένουν στὸ ἀνθρακωρυχεῖο ὅλη τὴν ἡμέρα, δώδεκα ὥρες, καὶ τὸ μεσημέρι δὲν πηγαίνουν στὰ σπίτια τους, ἀλλὰ τρῶνε κει-μέσα.

Στὸ μέρος ποὺ ἐδόλευε ὁ θεός Γάσπαρος, εἶχα μὴ γέ-τονα ἕνα κούλι-στὴ, ποὺ ἀντὶ γίναι παιδί ὡς κι' ἐμένα, ἦταν ἕνα γεροντάκι μὲ ἄσπρα γένεια. (Ὅταν λέγω «ἄσπρα γένεια», ἐνοῶ πῶς ἦταν ἄσπρα μόνο τὴν Κυριακὴ, τὴν ἡμέρα τοῦ μεγάλου καθαρισμοῦ· γιὰτὶ ἀπὸ τὴ Δευτέρα ἀρχίζαν νὰ γίνονται σταχτιά κι' ὡς τὸ Σάββατο κατανοῦσαν ὀλόμαυρα.) Ἦταν ἀπάνω ἀπὸ ἑξήντα χρονῶν. Ἄλλη φορὰ, στὰ νιάτα του, ἦταν ξυλάς· τοποθετοῦσε δηλαδὴ καὶ διατηροῦσε τὰ ξύλα, ποὺ σχηματίζουν τίς στοὲς τοῦ ἀνθρακωρυχείου. Μὰ σὲ κάποιο δυστύχημα, σὲ μιὰ κατάρρευση, ἔχασε τρία δάχτυλα κι' ἀναγκάσθηκε νὰ φέρῃ τὰ ἐργαλεῖα. Ἡ ἔτσι-

— Ἄφοι θέλει νὰ μάθῃ, μοῦ εἶπε ὁ Δάσπας... (Σελ. 330, στ. 6')

ὡς τὸ Σάββατο κατανοῦσαν ὀλόμαυρα.) Ἦταν ἀπάνω ἀπὸ ἑξήντα χρονῶν. Ἄλλη φορὰ, στὰ νιάτα του, ἦταν ξυλάς· τοποθετοῦσε δηλαδὴ καὶ διατηροῦσε τὰ ξύλα, ποὺ σχηματίζουν τίς στοὲς τοῦ ἀνθρακωρυχείου. Μὰ σὲ κάποιο δυστύχημα, σὲ μιὰ κατάρρευση, ἔχασε τρία δάχτυλα κι' ἀναγκάσθηκε νὰ φέρῃ τὰ ἐργαλεῖα. Ἡ ἔτσι-

